

indbydende, og det er da godt fundet på.

Finn H. Lauridsen

Jørgen Sthyr: Dansk Grafik 1500–1800. (Gyldendal, 1970), 299 s. Dansk Grafik 1800–1910. (Gyldendal, 1970), 331 s.

De to bind spændende fra Jacob Binck og de tidligste træsnitsillustrationer fra o. 1500 og frem til Willumsen, Olivia Holm-Møller og Aksel Jørgensen er et uændret fotografisk optryk af udgaven fra fyrrerne. Værkets værdi for kunsthistorien er indiskutabel; men dets rige billedudvalg gør det samtidig til en væsentlig kildepublikation for kulturhistorien. Teksten er karakteriseret af et nøgternt sprog og de gennemgående fordomsfrie, dækkende iagttagelser.

Desværre har forfatteren ikke ført det sidste bind up-to-date; behovet for en fremstilling af den danske grafiks udviklingsveje inden for de sidste halvtreds år er stort. Det havde bl. a. været rimeligt at supplere værket med populærgrafikken, der trådte frem i 30'ernes magasiner, ligesom en behandling af kunsttidsskrifternes grafik føles nødvendig i denne sammenhæng.

Lars Dybdahl

Povl Eller: Portrætsamlingen på Gammelkjøgegaard. (Det nationalhistoriske Museum på Frederiksborg, 1970), 92 s.

Gammelkjøgegaards portrætsamling rummer 55 numre, og er således i forhold til andre herregårdssamlinger af moderat omfang. Yderpunkterne

spænder over tre århundreder: Det ældste er Birgitte Rosensparreportrættet fra ca. 1576 og det yngste malede Elisabeth Jerichau Baumann i 1863. Inden for dette tidsrum falder billedrækken uden større tidsmæssige spring.

Indledningsvis giver forfatteren et overblik over samlingens historie og fremhæver de ældste malerier som de mest betydningsfulde. Disse er også alle taget med blandt de gengivne portrætter, hvis antal er en værdifuld støtte til den grundige og præcise karakteristik, som følger hvert nummer i samlingen.

Lars Dybdahl

Thorkild Roepstorff: Operahuset i København. (Nyt Nordisk, 1970), 136 s.

Operahuset huser nu Østre Landsret, og bogen, forfattet af en af rettens dommere, er »skrevet i 50-året for Landsrettens indflytning«. Det er hovedsageligt det bygningshistoriske, der er bogens kerne; og den er resultatet af grundige arkivstudier både af aktstykker og tegningsmateriale.

Bygningen blev påbegyndt 1701 som operahus og stod færdig i 1703. Det har været usikkert, hvem arkitekten var; men ud fra stilanalyser og redegørelser for den kongelige bygningsforvaltnings opbygning, når forfatteren frem til, at bygningen skyldes kgl. bygmester Johan Conrad Ernst. Perioden som operahus blev kort; formentlig allerede 1708 gik den sidste forestilling over scenen. Fra 1717 og til 1861 var huset derefter benyttet af de to kadetakademier; derefter var det kaserne og fra 1884 rigsdagsbygning. De forskellige ombygninger følges nøje og bl. a. re-